

طراحی الگو بر مبنای بیانیه گام دوم انقلاب در تربیت بدنی و ورزش جمهوری اسلامی ایران در راستای عزت ملی، روابط خارجی و مرزبندی با دشمن

سیدرضا موسوی بیوکی^۱

غلامرضا شعبانی بهار^۲

حبیب هنری^۳

غلامعلی کارگر^۴

10.22034/ssys.2024.3222.3354

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۳/۲/۱۱

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۳/۴/۱۱

یکی از اهداف اصلی ورزش کشور، حمایت و رایزنی دیپلماسی مدیران عالی کشور برای توسعه ورزش در سطح بین‌المللی است. همچنین با به‌کارگیری افراد متخصص در امور بین‌الملل و متعهد به آرمان‌های جمهوری اسلامی در بخش بین‌الملل وزارت ورزش و جوانان و کمیته ملی المپیک می‌توان در دنیای کنونی که به سمت جنگ نرم در همه زمینه‌ها پیش می‌رود، به واسطه ورزش در این جنگ نرم به پیروز دست یافت. هدف از پژوهش حاضر، ارائه الگوی عزت ملی، روابط خارجی و مرزبندی با دشمن در بیانیه گام دوم انقلاب در تربیت بدنی و ورزش جمهوری اسلامی ایران است. این پژوهش از لحاظ هدف، بنیادی و از نظر راهبرد، کیفی می‌باشد. برای جمع‌آوری داده‌ها از روش مصاحبه با خبرگان و روش اسنادی استفاده گردید که شامل مطالعات کتابخانه‌ای، روش تحلیل محتوا و بررسی ۲۲ پژوهش (داخلی و خارجی) و مصاحبه نیمه‌ساختاریافته با ۱۹ نفر خبره و صاحب‌نظر در حوزه مدیریت ورزشی بود. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه خبرگان مرتبط با مدیریت ورزشی شامل مدیران کلان ورزشی و سیاسی کشور، اساتید و اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها در رشته مدیریت ورزشی بود. افراد مصاحبه‌شونده به روش نمونه‌گیری غیرتصادفی از نوع هدفمند و در دسترس انتخاب شدند. مصاحبه‌ها تا رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، از روش تحلیل مضمون بر اساس دیدگاه آترید استرلینگ^۵ (۲۰۰۱) استفاده گردید.

نتایج پژوهش نشان داد عوامل موثر بر عزت ملی، روابط خارجی و مرزبندی با دشمن در بیانیه گام دوم انقلاب در تربیت بدنی و ورزش جمهوری اسلامی ایران در پنج حیطه (نظام اسلامی، روحیه انقلابی، افتخارگرایی، مدیریت جهادی و روابط بین‌المللی) با ۹۵ مضمون باز می‌باشد و دیپلماسی کشور در جهت کمک به تحقق اهداف ورزش در عرصه‌های بین‌المللی پیش می‌رود. با توجه به نتایج به‌دست آمده پیشنهاد می‌گردد «شورای عالی ورزش کشورهای اسلامی» با محوریت جمهوری اسلامی ایران در جهت پیشبرد اهداف عالی نظام اسلامی در مجامع بین‌المللی تشکیل شود. همچنین رایزنی مسئولان عالی نظام جهت کسب کرسی‌های بین‌المللی در ورزش جهان برای مدیران ورزشی دارای روحیه انقلابی و جهادی جهت صیانت از منافع ملی کشور در مجامع بین‌المللی تقویت گردد.

واژگان کلیدی: عزت ملی، روابط خارجی، مرزبندی با دشمن، نظام اسلامی، روحیه انقلابی، افتخارگرایی، مدیریت جهادی و روابط بین‌المللی.

^۱ دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

E-mail: Mousavi.biouki@gmail.com

^۲ استاد، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

^۳ استاد، گروه مدیریت و برنامه‌ریزی در تربیت بدنی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

^۴ دانشیار، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

^۵ Atride Sterling

مقدمه

امروزه ورزش به فضایی برای پیوند مولفه‌های سیاسی و اقتصادی در مقیاس‌های گوناگون تبدیل شده و به مثابه یک کوشش جمعی در دوران مدرن، ماهیت و کارکردی چندلایه یافته است. حکومت‌های ملی و مجامع بین‌المللی با تشکیل وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مربوطه در مقیاس ملی و نهادها و انجمن‌ها در مقیاس بین‌المللی توجه ویژه‌ای را به ورزش معطوف داشته‌اند و از نقش و جایگاه آن در راستای توسعه اهداف سیاسی و اقتصادی استفاده می‌نمایند، چراکه رویدادها و فعالیت‌های ورزشی تأثیر روزافزونی بر فعالیت‌های گوناگون انسان، از جمله فعالیت‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی دارند (چرنوشنکو، ۱۳۹۴). در حال حاضر یکی از حوزه‌های بسیار رایج و گسترده در روابط بین‌الملل معاصر، ورزش می‌باشد. با نگاهی به تاریخ، در روند همزمان افزایش روزافزون تعاملات بین‌المللی و بین‌المللی شدن در اواخر قرن نوزدهم میلادی ورزش نیز در جریان این تحولات بین‌المللی بوده است (اشریسک^۱ و همکاران، ۲۰۱۷).

اینک ورزش به عنوان یکی از ابعاد مهم در روابط بین‌الملل کاربرد دارد، زیرا ورزش یک زبان مشترک و فرهنگ متقابل برای ایجاد ارتباطی صلح‌آمیز و پایدار میان ملت‌ها می‌باشد. از کارکردهای مهم ورزش می‌توان به پیشبرد سیاست‌های یک کشور در جهان اشاره کرد که هر کشور می‌تواند با به دست آوردن جایگاه و کرسی‌های مهم در حیطه ورزشی در مجامع بین‌المللی، نقش خود را بهتر نشان دهد (مورای^۲، ۲۰۱۸).

اگرچه سیاست خارجی هر کشور به طور کلی تحت کنترل دولت است، اما در رویدادهای بزرگ ورزشی در حالی که دولت نقش اصلی را ایفا می‌کند، نمادگرایی از بازی‌های المپیک یا جام جهانی به شدت تحت تأثیر بازیگران قدرتمند داخلی و بین‌المللی غیردولتی مانند کمیته‌های ملی المپیک، نهادهای ملی ورزشی، فدراسیون‌های بین‌المللی، IOC و رسانه‌های ملی و بین‌المللی است (گریس^۳ و همکاران، ۲۰۱۳)؛ به طوری که اکنون ورزش را یکی از ابزارهای اعمال دیپلماسی عمومی و اجرای سیاست خارجی تلقی می‌کنند. دولت‌ها برای رسیدن به اهداف سیاست خارجی و همراه ساختن افکار عمومی و این که با مشکلات کمتری مواجه شوند از دیپلماسی عمومی استفاده می‌کنند. از سوی دیگر ریال اثبات شده که ورزش تنها یک فعالیت سرگرم‌کننده و پاره وقت نیست، بلکه پدیده‌ای علمی و دارای ظرفیت بالایی فراتر از عرصه ظاهری است که می‌تواند پدیده‌ای اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و دیپلماتیک باشد. امروزه ورزش به عنوان ابزاری برای تحقق دیپلماسی، ایدئولوژی، ملت‌سازی و ایجاد هویت ملی، حس مشترک و دسترسی به عرصه بین‌الملل و کسب منافع تجاری مطرح است و استفاده از رویدادهای ورزشی برای تحقق دیپلماسی و تحقق اهداف دولت‌ها بسیار مورد توجه است (هادیان و کریمی، ۱۴۰۱).

ورزش به دلیل داشتن ظرفیت و پتانسیل سیاسی و ارزش‌های بی‌آلایش توانسته است به وسیله دولت‌های^۲ ضد استعماری یا ورزشکاران ملل جهان سوم و استعمارزده در معرفی استعمار و عاملان آن ایفای نقش کند (بیویس^۴ و همکاران، ۲۰۱۹). عزت ملی، روابط خارجی و مرزبندی با دشمن، شاخه‌هایی از اصل عزت، حکمت و مصلحت در روابط بین‌المللی اند. امروز صحنه جهانی، شاهد پدیده‌هایی است که تحقق یافته یا در آستانه ظهورند: تحرک جدید

¹ SHrisk

² Moray

³ Grix

⁴ Bloyce

طراحی الگو بر مبنای بیانیه گام دوم انقلاب در تربیت بدنی و ورزش جمهوری اسلامی ایران

نهضت بیداری اسلامی بر اساس الگوی مقاومت در برابر سلطه آمریکا و صهیونیسم؛ شکست سیاست‌های آمریکا در منطقه غرب آسیا و زمین‌گیر شدن همکاران خائن آنها در منطقه؛ گسترش حضور قدرت‌مندانه سیاسی جمهوری اسلامی در غرب آسیا و بازتاب وسیع آن در سراسر جهان سلطه. اینها بخشی از مظاهر عزت جمهوری اسلامی است که جز با شجاعت و حکمت مدیران جهادی به دست نمی‌آید. سردمداران نظام سلطه نگران‌اند؛ پیشنهادهای آنها عموماً شامل فریب و خدعه و دروغ است. امروز ملت ایران علاوه بر آمریکای جنایتکار، تعدادی از دولت‌های اروپایی را نیز خدعه‌گر و غیر قابل اعتماد می‌داند. دولت جمهوری اسلامی باید مرزبندی خود را با آنها با دقت حفظ کند؛ از ارزش‌های انقلابی و ملی خود، یک گام هم عقب‌نشینی نکند؛ از تهدیدهای پوچ آنان نهراسد؛ در همه حال، عزت کشور و ملت خود را در نظر داشته باشد و حکیمانه و مصلحت‌جویانه و البته از موضع انقلابی، مشکلات قابل حل خود را با آنان حل کند. در مورد آمریکا حل هیچ مشکلی متصور نیست و مذاکره با آن جز زیان مادی و معنوی محصولی نخواهد داشت (خامنه‌ای، ۱۳۹۷).

سیاست خارجی ایران در چهل سال اول خود با فرصت‌ها و چالش‌های متعددی مواجه بوده و دستاوردهای زیادی نیز داشته است. مسئله مهم در بیانیه گام دوم رهبر معظم انقلاب اسلامی، ترسیم داشته‌ها و موانع راه سیاست خارجی در گام نخست و تبیین نقشه راه و افق‌های آینده سیاست خارجی کشور با توجه به ارزش‌ها و آموزه‌های انقلاب اسلامی است. براین اساس، بیانیه گام دوم ناظر به حرکت، جهت‌دهی و کنش‌های سیاست خارجی در آینده قابل پیش‌بینی است و معطوف به بایدها و الزامات با توجه به شرایط موجود، اقتضائات محیطی، توان و قدرت کشور و تغییرات آینده است. مصطفی پور و همکاران (۱۴۰۲) در پژوهشی با عنوان «بررسی راهبردها و پیامدها بر بهبود همکاری فدراسیون فوتبال در روابط بین‌الملل» دریافتند شرایط علی (عوامل شخصیتی، عوامل اخلاقی و عوامل فردی)؛ ۲. مقوله مرکزی (نهادینه‌سازی جو اخلاقی در فوتبال حرفه‌ای ایران)؛ ۳. عوامل زمینه‌ای (عوامل مالی، عوامل فرهنگی - اجتماعی، عوامل ساختاری و عوامل زیرساختی)؛ ۴. راهبردها (فرهنگ‌سازی، آموزش، شایسته‌سالاری، درآمدزاکردن باشگاه‌ها، توسعه زیرساخت‌ها، شفاف‌سازی، وضع قوانین تشویقی و تنبیهی، ساماندهی کانون‌های هواداران، نهادینه‌کردن نظارت و کنترل و تلطیف محیط ورزشگاه‌ها)؛ ۵. عوامل مداخله‌گر (شرایط اقتصادی، شرایط فرهنگی، شرایط سیاسی و شرایط قضایی)؛ ۶. پیامدها (بروز مخالفت‌ها، بار مالی و تجهیزاتی، فوتبال پاک، توسعه فنی و اقتصادی و افزایش گرایش به ورزش) موثرند. البته عوامل راهبردها و پیامدها به عنوان مهمترین عوامل موثر بر الگوی ارتباطات بین‌سازمانی اثر بخش در ورزش در فدراسیون فوتبال ایران به شمار می‌آیند که داده‌های بخش کمی تمامی نتایج بخش کیفی را بر اساس الگوی مدل معادلات ساختاری مورد تایید قرار داد. محمد حسن و همکاران (۱۴۰۲) در تحقیقی با عنوان «ارائه مدل توسعه دیپلماسی از طریق ورزش» نشان دادند کارکرد ورزش (شامل کارکرد سیاسی ورزش، کارکرد اقتصادی ورزش، کارکرد اجتماعی ورزش و توسعه روابط بین‌الملل)، عوامل مدیریتی (شامل آموزش و تربیت نیروی انسانی، مدیریت دانش و عامل رسانه و روابط بین‌الملل)، سیاست خارجی (شامل ورزش و سیاست خارجی و عامل سیاست خارجی و ورزش) و آخرین حوزه مربوط به ساختار ورزش (شامل کرسی‌های بین‌المللی، سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی، ساختار سازمان‌های ورزشی و عامل جایگاه ورزش کشور در جهان) قابل تقسیم هستند. همچنین روابط بین مقوله‌های شکل‌گرفته در داده‌ها نشان داد که الگوی به‌دست‌آمده با شکل اصلی الگوی پارادایمی اشتراوس و کوربین تطابق دارد.

احمدپور و همکاران (۱۴۰۱) در مقاله خود با عنوان «شناسایی به‌کارگیری هویت ملی در سیاست‌گذاری

ورزش ایران» بیان داشتند که استخراج مفاهیم کلیدی همچون: غرور ملی، تداوم هنجارهای اجتماعی - جنسیتی، تحکیم ایدئولوژی و تبلیغات سیاسی نشان می‌دهد که موضوع هویت در ورزش به مثابه فرآیندی برای تولید و دگردیسی انگاره‌های هویتی، در قالب اصطلاحاتی همچون: «ملی‌گرایی ورزشی» و یا «میهن‌پرستی ورزشی» به کار گرفته شده است. مختاری و کشیشیان سیرکی (۱۴۰۱) در پژوهشی با عنوان «تأثیر قدرت نرم دیپلماسی ورزشی بر روابط ایران و آمریکا (مطالعه موردی: دیپلماسی کشتی ۱۹۹۸-۲۰۱۳)» دریافتند که دیپلماسی ورزشی به عنوان یکی از کلیدی‌ترین شیوه‌های شکل‌گیری قدرت نرم به حساب می‌آید و کشورها تلاش می‌کنند از این طریق راهکارهایی برای کاهش تنش‌ها، تأثیرات سیاسی، اقتصادی و اجتماعی با سایر بازیگران در این عرصه بیابند. حضور پررنگ تیم‌های ملی ایران به خصوص کشتی در رویدادهای بین‌المللی پربیننده مانند بازی‌های المپیک، فرصتی به وجود آورده است تا ورزش به کمک ارتقای جایگاه ایران در ساختار جدید جهانی حتی در کاهش تنش با دشمن دیرینه ایران یعنی آمریکا نقش‌آفرینی کند. بررسی‌ها با استفاده از چارچوب نظری قدرت نرم نشان داد که فرضیه اصلی در زمینه تأثیر کشتی در شکل‌گیری قدرت نرم دیپلماسی ورزشی، در مقاطعی حساس و با کمترین هزینه به بهبود مناسبات ایران و آمریکا کمک کرده است. در این پژوهش همچنین پیشنهادهایی برای استفاده بهتر از قدرت نرم کشتی جهت کاهش مشکلات در روابط ایران و آمریکا ارائه شده است.

هنری و همکاران (۱۴۰۱) به ارائه الگوی توسعه روابط بین‌الملل از طریق ورزش پرداختند. نتایج به دست آمده نشان داد عوامل شناسایی شده در این پژوهش شامل عوامل علی (کرسی‌های بین‌المللی، ساختار سازمان‌های ورزشی و جایگاه ورزش کشور در جهان)؛ مقوله محوری (کارکرد ورزش در روابط بین‌الملل)؛ عوامل مداخله‌گر (ورزش و سیاست خارجی، سیاست خارجی و ورزش)؛ راهبردها (داشتن برنامه جامع، تربیت نیروهای انسانی و استفاده از تمام ظرفیت‌ها)؛ پیامدها (بهبود روابط بین‌الملل و ابزار قدرت و تأثیرگذاری در ورزش) و عوامل زمینه‌ای (آموزش و تربیت نیروهای انسانی، مدیریت دانش، رسانه و روابط بین‌الملل) می‌تواند به عنوان نقشه راه، یاری‌رسان مدیران اجرایی کشور در همدلی و نزدیکی به جریان جهانی شدن با استفاده از قابلیت‌های ورزش برای کمک به توسعه روابط بین‌الملل باشد. رحمانی و همکاران (۱۴۰۱) در تحقیقی با عنوان «خوانش هویت ملی در پرتو بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی» نتیجه گرفتند که انقلاب اسلامی و پیامدهای ناشی از آن در عرصه فرهنگی، سیاسی و اجتماعی، مسئله هویت ملی را تحت تأثیر قرار داده و ابعاد آن را از اهمیت خاصی برخوردار کرده است. عنصر ایرانی بودن، نقش کلیدی در تعیین نیازهایی دارد که الگوی پیشرفت برای رفع آن‌ها طراحی شده است. در گام دوم انقلاب با توجه به تحولات تاریخی و تغییر در هنجارهای سیاسی، انطباق هویت ملی با نیازهای نوین جامعه ایران ضروری می‌نماید. با وجود اهمیت عناصر سنتی هویت ایرانی (تاریخ، سرزمین، اسطوره‌ها، فرهنگ مشترک و...) در حال حاضر تداوم کارآمدی آن‌ها برای حل مسائل امروز جامعه مورد تردید است. لذا برای حل چالش‌های کنونی هویت ملی و ایرانی باید در جهت ارزش‌ها، باورهای مشترک، معیارهای انسانی انقلاب و همسو با تمدن نوین اسلامی حرکت کرد. بقایی سربابی و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهشی با عنوان «ارتباط عملکرد ورزشی تیم‌های ملی با هویت ملی دانشجویان» دریافتند برای نیل به این هدف، چهار موقعیت عملکردی شامل موفقیت در عین انتظار موفقیت، موفقیت در عین انتظار شکست، شکست در عین انتظار موفقیت و شکست در عین انتظار شکست لازم است. همچنین برای هویت ملی چهار حالت یا وضعیت شامل هویت ملی خودگرای تقویت‌یافته (سربلندی ملی)؛ هویت ملی خودگرای تضعیف‌شده (شرمساری ملی)؛ هویت ملی غریبه‌ستیز تقویت‌یافته (غرور ملی) و هویت ملی غریبه‌ستیز

طراحی الگو بر مبنای بیانیه گام دوم انقلاب در تربیت بدنی و ورزش جمهوری اسلامی ایران

تضعیف شده (سرافکندگی ملی) در نظر گرفته شد. نتایج نشان داد که اولاً، موفقیت یا شکست ورزش ملی در هر حالتی به ترتیب موجب تقویت یا تضعیف هویت ملی می‌شود؛ ثانیاً، تقویت یا تضعیف مضاعف هویت ملی بستگی به چارچوب تفسیری مسلط از عملکرد ورزش ملی دارد- به‌طوری‌که موفقیت‌ها یا شکست‌های دور از انتظار ورزش ملی بیش از موفقیت‌ها یا شکست‌های قابل انتظار زمینه تقویت یا تضعیف هویت ملی را فراهم می‌کنند. بنابراین مبحث هویت ملی از جمله مسائل و ابعاد مهم در زندگی اجتماعی است که می‌تواند به‌طور مستقیم تحت تأثیر عملکرد ورزشی تیم‌های ملی دچار تغییر گردد.

شریعتی و ناظمی (۱۳۹۶) در تحقیقی با عنوان «طراحی مفاهیم فرهنگ صلح‌ساز ورزش در توسعه روابط بین‌الملل (مطالعه موردی: طرح ویو «جهان عاری از خشونت و افراطی‌گری» ریاست جمهور ایران) دریافتند که از میان پدیده‌های مختلف، ورزش به عنوان یکی از مصادیق بارز صلح‌جویی در هزاره سوم توانسته جایگاه ویژه‌ای در میان برنامه‌های صلح‌جویانه کشورهای در حال توسعه بریک (برزیل، چین، روسیه، هند و آفریقای جنوبی) ایفا نماید و این کشورها از ورزش به عنوان اهرم و ابزاری برای بیان خواسته‌های خود از جامعه جهانی استفاده کرده‌اند. جمهوری اسلامی ایران نیز با مطرح کردن طرح ویو در سال ۲۰۱۳ در مجمع عمومی سازمان ملل، می‌تواند از ظرفیت ورزش ملی به منظور تحقق آرمان و اهداف خود در عرصه بین‌الملل استفاده کند. عیدی و همکاران (۱۳۹۳) به بررسی هنجاریابی ابزار غرور ملی با تأکید بر جایگاه ورزش پرداختند. نتایج تحقیق آنها نشان داد که هفت عامل غرور فرهنگی و ادبی، غرور ناشی از تمدن، غرور نظامی، غرور سیاسی، غرور علمی، غرور اقتصادی و غرور ورزشی قابل شناسایی هستند.

سیاست خارجی ایران در طول چهل سال گذشته، روند مشخصی را به‌ویژه پس از هژمون شدن گفتمان انقلابی طی نموده است. این روندها سه دسته‌اند: روندهایی که استمرار حال و گذشته است، روندهای ادواری و روندهای معطوف به مسائل نوظهور. ورزش یکی از عناصری است که می‌تواند هم بر شکل‌گیری هویت ملی مؤثر باشد و هم از آن تأثیر پذیرد و با ظرفیت نمادینی که دارد می‌تواند حتی ملتی کوچک از لحاظ سرزمینی و تاریخی را بزرگ و پراهمیت جلوه دهد و غرور و هویت ملی آن را ارتقا بخشد. مفهوم هویت ملی به مجموعه نگرش‌ها، ویژگی‌ها و روحیاتی اطلاق می‌شود که یک فرد یا جامعه و فرهنگ را از دیگران متمایز می‌کند. یکی از مهم‌ترین ابعاد هویت، هویت ملی است که مجموعه‌ای از اعتقادات، باورها، خواسته‌ها، فرهنگ و تاریخ مشترک است که در محدوده‌ای جغرافیایی، افراد را به همدیگر پیوند می‌دهد. در این میان، ورزش یکی از مهم‌ترین عناصری است که می‌تواند در ایجاد هویت ملی نقش ایفا کند. از ضروریات این پژوهش گسترش روزافزون ورزش در میان مردم به‌ویژه جوانان است که اهمیت رو به افزایش مطالعات سیاسی و اجتماعی در زمینه ارتباط ورزش با سیاست دولت‌ها را نشان می‌دهد تا جایی که ورزش از یک سو باعث افزایش مقبولیت در داخل نظام‌های سیاسی و از سوی دیگر باعث کسب اعتبار در عرصه سیاست بین‌الملل می‌شود. به این ترتیب ورزش با اتکا بر توان سیاسی خود، با وحدت‌بخشیدن به نیروها موجب ترویج و شکل‌گیری حس میهن‌پرستی در بطن جامعه می‌گردد. با توجه به این مطالب، سوال اصلی پژوهش این است:

عوامل مؤثر بر تحقق عزت ملی، روابط خارجی و مرزبندی با دشمن در بیانیه گام دوم انقلاب در تربیت بدنی و ورزش جمهوری اسلامی ایران کدام است؟

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر به لحاظ هدف بنیادی و از نوع تحقیقات کیفی است که به شناسایی عوامل موثر بر عزت ملی، روابط خارجی و مرزبندی با دشمن در بیانیه گام دوم انقلاب در تربیت بدنی و ورزش جمهوری اسلامی ایران می‌پردازد. محققان ضمن بهره‌گیری از دانش ضمنی و صریح موجود در نزد صاحب‌نظران، روشی را انتخاب کردند که امکان استخراج، طبقه‌بندی و یکپارچه‌سازی نظرات و تجربیات ارائه‌شده را طی فرایندی قاعده‌مند به آنها بدهد و از خلال این فرایند قادر به شناسایی عوامل موثر بر عزت ملی، روابط خارجی و مرزبندی با دشمن در بیانیه گام دوم انقلاب در تربیت بدنی و ورزش جمهوری اسلامی ایران باشند. این تحقیق به دنبال ارائه الگویی تجویزی برای اجرای موفق‌تر شناسایی عوامل یادشده بود. لذا در آن از روش تحلیل مضمون استفاده گردید و با استفاده از نرم‌افزار مکس کیو دی^۱ الگوی تحقیق طراحی شد.

در این پژوهش که با رویکرد کیفی انجام شد، از روش مصاحبه با صاحب‌نظران و تحلیل و بررسی اسناد استفاده شد. بررسی پیشینه و مطالعه منابع و متون و شیوه همسوسازی داده‌ها، کدهای مضامین پایه، سازمان‌دهنده کلیدی مرتبط با عوامل موثر بر پیاده‌سازی، سرفصل‌های بیانیه گام دوم انقلاب در موضوع عزت ملی، روابط خارجی و مرزبندی با دشمن در زمینه ورزش بودند. جامعه آماری پژوهش شامل افراد دارای سابقه مدیریت در سطوح مدیریت کلان ورزش کشور، خبرگان و سیاست‌گذاران ورزش، استادان مدیریت ورزشی که در زمینه تحقیق مقاله یا تألیفاتی داشتند، بود. روش نمونه‌گیری کیفی، غیر تصادفی از نوع هدفمند و گلوله‌برفی و ابزار جمع‌آوری داده‌ها در بخش اول، مصاحبه نیمه‌ساختاریافته به صورت حضوری بود. مصاحبه‌ها بین ۳۰ تا ۴۵ دقیقه به طول انجامید که تا رسیدن به مرحله اشباع نظری ادامه یافت.

جهت تایید اعتبار داده‌های پژوهش، ضمن دقت در تحلیل داده‌ها، کدگذاری و طبقه‌بندی، خلاصه‌ای از کدها و مضامین مستخرج از تحلیل، برای چند نفر از شرکت‌کنندگان ارسال شد و دیدگاه‌ها و نظرات آنها در طول تجزیه و تحلیل داده‌ها مورد توجه قرار گرفت. همچنین جهت تایید صحت طبقات به‌دست آمده از نظر حدود ۱۹ نفر از مدیریت کلان ورزشی و سیاسی کشور، اساتید و اعضای هیئت علمی دانشگاه در رشته مدیریت ورزشی تا اشباع نظری استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش تحلیل مضمون بر اساس دیدگاه آترید استرلینگ^۲ (۲۰۰۱) استفاده گردید. بر این مبنا، مضامین به سه دسته طبقه‌بندی گردیدند: ۱- مضامین پایه (کدها و نکات کلیدی متن)؛ ۲- مضامین سازمان‌دهنده (مضامین به‌دست آمده از ترکیب و تلخیص مضامین پایه)؛ ۳- مضامین فراگیر (مضامین عالی‌دربگیرنده اصول حاکم بر متن به مثابه کل). سپس این مضامین به صورت نقشه‌های شبکه تارنما با استفاده از نرم‌افزار مکس کیو دی، رسم و روابط میان آنها مشخص گردید.

یافته‌های پژوهش

تحلیل محتوای پژوهش‌های داخلی (از ابتدای سال ۱۳۹۱ تا سال ۱۴۰۲) و خارجی (از سال ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۳) و مصاحبه با ۱۹ نفر از خبرگان در حوزه‌های مختلف تا رسیدن به اشباع نظری انجام شد. ثبت مصاحبه‌ها از اردیبهشت ۱۴۰۲ تا آبان ۱۴۰۲ به طول انجامید و تمامی مصاحبه‌ها با کسب اجازه از مصاحبه‌شونده‌ها ضبط شدند. نتایج

¹ MAXQDE

² Atride Sterling

طراحی الگو بر مبنای بیانیه گام دوم انقلاب در تربیت بدنی و ورزش جمهوری اسلامی ایران

بخش جمعیت‌شناختی در جدول ۱ آمده است:

جدول ۱: ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مصاحبه‌شوندگان

ویژگی جمعیت‌شناختی	حوزه‌ها						
	مرد	زن	مدیران ارشد ورزشی و		اساتید و اعضای هیئت علمی		
			سیاسی کشور	دانشگاه‌ها در رشته مدیریت ورزشی	فراوانی	درصد	
جنسیت	مرد	۱۰	۵۲/۶۳٪	۸	۴۲/۱۱٪	۱۸	۹۴/۷۴٪
	زن	۰	۰٪	۱	۵/۲۶٪	۱	۵/۲۶٪
	۳۵-۴۴ سال	۲	۱۰/۵۳٪	۳	۱۵/۷۹٪	۵	۲۶/۳۲٪
	۴۵-۵۴ سال	۳	۱۵/۷۹٪	۳	۱۵/۷۹٪	۶	۳۱/۵۸٪
سن	۶۴-۵۵ سال	۴	۲۱/۰۵٪	۳	۱۵/۷۹٪	۷	۳۶/۸۴٪
	۶۵ سال به بالا	۱	۵/۲۶٪	۰	۰٪	۱	۵/۲۶٪
	کارشناسی	۰	۰٪	۰	۰٪	۰	۰٪
	کارشناسی ارشد	۲	۱۰/۵۳٪	۰	۰٪	۲	۱۰/۵۳٪
تحصیل	دکتری	۸	۴۲/۱۱٪	۹	۴۷/۳۶٪	۱۷	۸۹/۴۷٪
	۱۰-۱ سال	۰	۰٪	۱	۵/۲۶٪	۱	۵/۲۶٪
	۲۰-۱۱ سال	۳	۱۵/۷۹٪	۳	۱۵/۷۹٪	۶	۳۱/۵۸٪
	۳۰-۲۱ سال	۳	۱۵/۷۹٪	۳	۱۵/۷۹٪	۶	۳۱/۵۸٪
تجربه	بیشتر از ۳۰ سال	۴	۲۱/۰۵٪	۲	۱۰/۵۳٪	۶	۳۱/۵۸٪
	استاد	۰	۰٪	۳	۳۳/۳۳٪	۳	۳۳/۳۳٪
اساتید	استادیار	۰	۰٪	۲	۲۲/۲۲٪	۲	۲۲/۲۲٪
دانشگاهی	دانشیار	۰	۰٪	۴	۴۴/۴۵٪	۴	۴۴/۴۵٪

برای محاسبه پایایی باز آزمون، تعداد ۵ مصاحبه از بین مصاحبه‌های انجام‌گرفته به صورت تصادفی انتخاب و هر کدام از آن‌ها دو بار در یک فاصله زمانی ۳۰ روزه (یک ماه) توسط پژوهشگر کدگذاری شدند. استمبلر (۲۰۰۱)

در پژوهش خود میزان پایایی بیشتر از ۶ درصد را مورد تأیید و قابل قبول بیان نمود (استملر^۱، ۲۰۰۱). تعداد کل کدها در دو فاصله زمانی ۳۰ روزه برابر ۱۶۴، تعداد کل توافقات بین کدها در این دو زمان برابر ۶۴ و تعداد کل عدم توافقات در این دو زمان برابر ۳۶ بود. پایایی باز آزمون مصاحبه‌های انجام گرفته در این پژوهش با استفاده از فرمول یاد شده، برابر ۷۸ درصد به دست آمد. با توجه به اینکه این میزان پایایی بیشتر از ۶۲ درصد است، قابلیت اعتماد کدگذاری‌ها مورد تأیید و قابل قبول است.

مضامین پایه

متن مصاحبه با دقت خوانده شد و نکات مهم و مورد تأکید مصاحبه‌شوندگان شناسایی و استخراج گردید. سپس به هر یک از موارد کدی اختصاص یافت. در مضامین پایه، محدودیتی برای مضامین وجود ندارد و محقق آزاد است تا به نام‌گذاری مضامین بپردازد. به همین دلیل در این مرحله تعداد ۹۵ مضمون استخراج گردید.

مضامین سازمان‌دهنده

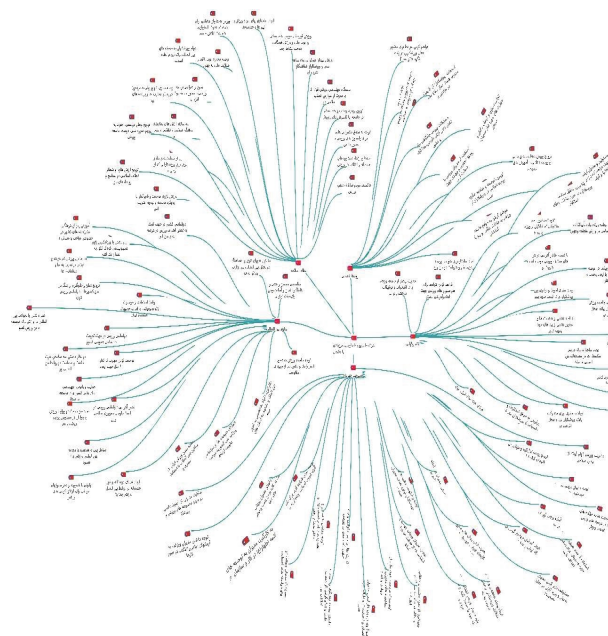
مضامین پایه پس از بررسی و مرتب شدن به مضامین سازمان‌دهنده طبقه‌بندی شدند. مضامین سازمان‌دهنده شامل عزت ملی، روابط خارجی و مرزبندی با دشمن (نظام اسلامی، روحیه انقلابی، افتخارگرایی، مدیریت جهادی و روابط بین‌المللی) بود.

مضامین فراگیر

سرفصل عزت ملی، روابط خارجی و مرزبندی با دشمن در بیانیه گام دوم انقلاب به عنوان مضامین فراگیر در تربیت بدنی و ورزش جمهوری اسلامی ایران شناخته می‌شود. در جدول ۲، مضامین فراگیر، مضامین سازمان‌دهنده و مضامین پایه نشان داده شده است:

^۱ Stmlr

طراحی الگو بر مبنای بیانیه گام دوم انقلاب در تربیت بدنی و ورزش جمهوری اسلامی ایران

شکل ۱: الگوی پیاده‌سازی سرفصل عزت ملی، روابط خارجی و مرزبندی با دشمن بر مبنای بیانیه گام دوم انقلاب در

تربیت بدنی و ورزش جمهوری اسلامی ایران

محقق به منظور شناسایی مولفه‌های عزت ملی، روابط خارجی و مرزبندی با دشمن در بیانیه گام دوم انقلاب در تربیت بدنی و ورزش جمهوری اسلامی ایران تا حد ممکن بر اساس نظرات خبرگان سعی در اکتشاف مقولات داشت و بدین منظور اکثر کدهای به‌دست آمده شامل مقولات با اسامی مشابه می‌باشند تا در تبیین رابطه با مقولات در آینده و پیاده‌سازی نظریه داده‌بنیاد محقق با مشکلی مواجه نشود.

جدول ۲: مضامین فراگیر، مضامین سازمان‌دهنده و مضامین پایه پیاده‌سازی سرفصل‌های بیانیہ گام دوم انقلاب در

تربیت بدنی و ورزش جمهوری اسلامی ایران (عزت ملی، روابط خارجی و مرزبندی با دشمن)

مضامین	مضامین پایه	پیشینه	مصاحبه
فراگیر	سازمان دهنده		
۹. فرهنگ و روابط عمومی	فرهنگ اسلامی	حاکمیت مردم سالاری دینی در ورزش ۲) توجه به تحقق حکمرانی عالمانه در فدراسیون های ورزشی با محوریت تنظیم روابط عزتمندانه	R9 P4,P7,P11,P19 - P1,P3,P7,P9,P12,P15,P16,P18

-	P2,P8,P11,P14	حفظ و ارتقای دستاوردهای حاصل از انقلاب در ورزش
R9,R17	P4,P5,P6,P10,P13,P17,P19	ترویج روحیه وحدت و همبستگی در جامعه با گسترش دادن ورزش
R2,R3 ,R7,R17 ,R18,R19	P3,P9,P11,P14,P16,P18	دستگاه دیپلماسی ورزشی قوی که با قدرت از موازین انقلاب اسلامی در جوامع ورزشی دفاع کند
R4,R5 ,R8,R9	P5,P6,P7,P8,P17	ورزش: میدان تمرکز بر روی منافع ملی و ورزشکاران: نمایندگان غیرت ایرانی ورزش قهرمانی موجب همبستگی و عزت ملی و ورزش همگانی موجب نشاط اجتماعی
-	P2,P4,P6,P11,P13,P14,P16,P19	ایجاد ساختاری برای پیوند ورزش با آیین‌ها و حماسه‌ها
R7,R16	P1,P8,P15,P17,P18	ورزش به عنوان فضایی برای صلابت، قدرت، استواری، شجاعت، تلاش مستمر و امیدواری ورزشکاران
-	P3,P5,P7,P9,P10,P12	ورزش عرصه مخایره عزت، اقتدار و صلابت ملی به جهان
R9,R17	P3,P4,P6,P9,P14,P15	اعزام ورزشکاران به صحنه‌های بین‌المللی برای ترویج نظام انقلاب اسلامی
-	P5,P7,P9,P11,P13,P16,P18	زمینه‌سازی ظهور ولی عصر(عج) در بستر فعالیت‌ها و برنامه‌های ورزشی توانمندسازی و طراحی برنامه‌های آموز
-	P1,P3,P6,P10,P12,P19	شی با محوریت بصیرت‌افزایی، تقویت فرهنگ اسلامی، روحیه انقلابی و جهادی در بین مدیران، مربیان و ورزشکاران

طراحی الگو بر مبنای بیانیه گام دوم انقلاب در تربیت بدنی و ورزش جمهوری اسلامی ایران

R1,R4, R9,R13 ,R15,R17 ,R20,R21, R22	P1,P2,P5,P8,P13,P15,P16,P18	نهادینه سازی ارزش ها و نمادهای فرهنگ اسلامی ، انقلابی و ملی در سازمان های ورزشی
-	P3,P6,P7,P9,P12,P14,P17	ترویج وطن دوستی، احترام به پرچم و سرود ملی توسط جامعه ورزشی
	P1,P4,P10,P11,P19	برخوردارای از حمایت های مادی معنوی برای ورزشکارانی که از آرمان های نظام و انقلاب حمایت نمایند
R3,R11, R20	P2,P3,P5,P8,P9,P13,P15,P17	ترویج ارزش های و شعار انقلاب اسلامی در مجامع و رویدادهای بین المللی ورزش
R4,R5 ,R8,R16	P3,P7,P11,P18	ورزش بازوی توانمند و تاثیرگذار با رویکرد توسعه و ترویج هویت اسلامی- ایرانی
-	P1,P10,P12,P16,P18,P19	معرفی و صیانت از هویت فرهنگی، روحیه انقلابی و میراث ملی در رویدادهای بی المللی ورزشی
-	P8,P12,P15,P17	استفاده ورزشکاران از ظرفیت معنوی هشت سال دفاع مقدس در میدانی ورزش
-	P2,P6,P8,P13,P14,P19	مسابقات ورزشی: جایگاهی برای نشان دادن ایثار، خلوص، فداکاری و عشق به اسلام و ملت ایران توسط ورزشکاران
R2,R6, R11,R15	P1,P5,P7,P10,P17	استفاده از مدیران ورزشی با روحیه انقلابی و جهادی جهت صیانت از منافع ملی کشور در مجامع بین المللی
-	P4,P6,P9,P11,P15,P16,P18,P19	توانمندسازی و ارتقای دانش و مهارت های مورد نیاز مدیران، مربیان و

		ورزشکاران برای پیش‌برد اهداف انقلاب اسلامی
		ترویج ورزش، فعالیت‌های بدنی و روحیه انقلابی با آموزش‌های عمومی و تخصصی با محوریت خانواده
-	P6,P10,P11,P12,P14,P17,P19	
		ترویج، توسعه و نهادینه‌سازی روحیه انقلابی در ورزشکاران از سنین پایه
-	P3,P5,P8,P13,P16	
		موضع‌گیری به‌موقع جامعه ورزشی به جنایات جنگی و زیر پا گذاشتن حقوق بشر رژیم جنایت‌کار صهیونیستی
-	P2,P4,P7,P9,P11,P12,P16,P17	
		بالا بردن تحلیل سیاسی ورزشکاران در مورد جنایات دنیای استکبار
-	P4,P10,P15,P19	
		ایجاد ساختار برای تقویت روحیه برادری، ایثار و شهادت در بین ورزشکاران
-	P1,P3,P5,P6,P7,P13,P18	
		فراهم‌کردن شرایط برای حضور فعال ورزشکاران در زنده‌نگهداشتن مسئله فلسطین
-	P3,P7,P13,P19	
		حمایت بیشتر از جامعه ورزشی برای افتخارات و توفیقات درخشان در عرصه ورزش
R1	P1,P8,P11,P14,P15,P17	
		فراهم‌کردن شرایط برای فدراسیون‌های ورزشی جهت افتخارآفرینی بیشتر و جذب مشارکت نوجوانان و جوانان
-	P2,P4,P9,P10,P13	
		تقویت حضور، مشارکت و پشتیبانی تماشاگران از ورزشکاران و تیم‌های ورزشی در میادین داخلی و بین‌المللی
R1	P1,P5,P6,P11,P16,P17,P19	
		برنامه‌ریزی برای تأثیرگذاری اساسی در ورزش منطقه و جهان
R2,R6, R10,R14, R15	P3,P4,P7,P9,P14	

طراحی الگو بر مبنای بیانیه گام دوم انقلاب در تربیت بدنی و ورزش جمهوری اسلامی ایران

		با افتخارآفرینی در عرصه‌های مختلف
-	P1,P4,P5,P8,P10,P12,P17	ورزشی موجب کسب شهرت و تاثیرگذاری در عرصه‌های دیگر جهان افتخارآفرینی بیشتر در عرصه‌های
R9	P2,P6,P14,P18	بین‌المللی با ایجاد وحدت و کنار نهادن اختلافات و مهریزی در بین جامعه ورزش
R9	P3,P5,P8,P11,P12,P13,P15,P16	ایجاد فضای اخوت و برادری بین ورزشکاران برای کسب نتایج بهتر
R9,R17	P1,P2,P7,P9,P14,P18	وحدت و یکپارچگی جامعه ورزش در مقابل حریفان برای افتخارآفرینی بیشتر
R16	P5,P12,P14,P16,P17	نامیدن از شکست‌ها و مغرور نشدن از بردهای خود: زمینه‌ای برای افتخارآفرینی بیشتر
-	P2,P10,P13,P15,P18,P19	تمرکز روی نتیجه‌گرفتن و دوری از حواشی در مسابقات جهانی
-	P1,P2,P8,P16	ایجاد ساختاری برای بررسی شکست‌ها در مسابقات بین‌المللی و استفاده از تجربیات به‌دست‌آمده
R1	P4,P6,P7,P10,P11,P13,P16,P19	تلاش ورزشکاران برای برآورده کردن انتظارات هواداران و جامعه ورزشی
-	P2,P3,P12,P13,P14,P15,P18	ایجاد میل به رشد و افتخارآفرینی از رده پایه در بین ورزشکاران
-	P1,P3,P9,P10,P15,P17	ایجاد احساس رضایت و خوشحالی در جامعه بعد از نتیجه‌گرفتن
-		ورزشکاران و تیم‌های ورزشی
-	P2,P5,P8,P11,P12,P16,P18	برآوردن به موقع انتظارات و پشتیبانی از ورزشکاران بعد از قهرمانی از سوی مسئولان

R5	P4,P5,P7,P14,P15	ایجاد ساختاری برای مشارکت بالای ورزشکاران زن وافتخارآفرینی در عرصه‌های ورزشی باحجاب وعفاف اسلامی
R	-	ورزش قوی برای ایران قوی
R2,R6,R13,R15	P1,P6,P7,P10,P12,P13,P17,P18	تلاش مسئولان و مدیران ارشد نظام جهت فراهم کردن زیرساخت‌ها و گرفتن میزبانی بازی‌های آسیایی و جهانی
-	P3,P7,P13,P19	مدیریت ورزشی الهام گرفته از ایمان اسلامی
R5	P2,P6,P8,P13,P14,P19	ترویج روحیه ایثارگری و جوانمردی شهدا و الگو قراردادن صفات اخلاقی آنها در مدیران ورزشی و ورزشکاران کشور
-	P1,P5,P7,P10,P17	توجه مدیران ورزشی به اصل توانمندی‌های خویش
R4,R6	P4,P6,P9,P11,P15,P16,P18,P19	تبدیل ظرفیت‌ها به مؤلفه‌های قدرت در عرصه ملی و بین‌المللی ورزش
-	P6,P10,P11,P12,P14,P17,P19	آماده و تاب‌آور کردن ورزشکاران در برابر توطئه و خیانت دشمنان در عرصه مسابقات بین‌المللی
-	P3,P5,P8,P13,P16	ایجاد گشایش و پاسخ‌گویی در کار ارباب رجوع در سازمان‌های ورزشی
R18,R19	P2,P4,P7,P9,P11,P12,P16,P17	استفاده از تمام ظرفیت‌ها در حوزه ورزش برای پیشبرد اهداف عالی نظام
R1	P4,P10,P15,P19	مسئولیت‌پذیر کردن مدیران، مربیان و ورزشکاران در مقابل تصمیمات و نتایج خود در عرصه‌های داخلی و بین‌المللی
-	P1,P3,P5,P6,P7,P13,P18	اعتقاد داشتن مدیران به رابطه بین تصمیمات و نتایج به‌دست‌آمده و فرار نکردن از مسئولیت و پاسخ‌گویی

طراحی الگو بر مبنای بیانیه گام دوم انقلاب در تربیت بدنی و ورزش جمهوری اسلامی ایران

		همراه‌شدن روش‌ها و سازوکارهای
R12	P2,P4,P8,P12,P15,P16,P17,P19	اجرائی در ورزش با حفظ عزت ملی و کرامت انسانی
		ایجاد پیوند عاطفی و اعتماد متقابل
-	P5,P6,P9,P10,P14	ورزشکاران و مدیران نسبت به جهاد و اهداف آن
-	P4,P7,P11,P19	توجه و اولویت‌دهی به نیازهای ورزشکاران اولین هدف مدیران جهادی
-	P1,P3,P7,P9,P12,P15,P16,P18	انتخاب مدیران ورزشی جهادی و انقلابی که از حمایت مسئولان و تماشاگران برخوردارند
-	P2,P8,P11,P14	جلوگیری از نفوذ دشمنان انقلاب و نظام در انتخاب مدیران و اطرافیان آنان
-	P4,P5,P6,P10,P13,P17,P19	باید مدیران ورزش انتخاب شوند که خود را خدمت‌گذار و خادم مردم و ورزشکاران بدانند
-	P3,P9,P11,P14,P16,P18	ارتباطات مردمی قوی " یکی از شاخصه‌های مدیران ورزشی جهادی و انقلابی
-	P5,P6,P7,P8,P17	جلوگیری از روی کارآمدن مدیران ناصالح و ناشایست و دارای شبهه فساد مالی و اخلاقی در ورزش
R1,R6	P8,P9,P10,P12	قدرت طلبی، بی‌تقوایی و جاه‌طلبی: آفت مدیران ورزشی
-	P2,P4,P6,P11,P13,P14,P16,P19	داشتن روحیه ایثارگری و شهادت‌طلبی و الگوگرفتن از صفات اخلاقی سرباز وطن حاج قاسم سلیمانی در مدیران ورزشی
-	P1,P8,P15,P17,P18	توجه‌داشتن به تدابیر و رهنمودهای امام خمینی(ره) و مقام معظم

		رهبری (مدتله العالی) و جدیت در اجرای آنها در مجموعه متبوع خود
R6	P3,P5,P7,P9,P10,P12	مقاومت مدیران ورزشی در برابرخواسته‌های نفسانی
-	P4,P6,P11,P13,P14,P15,P18	اعتقادداشتن مدیران ورزشی نسبت به گذرا بودن پست و مقام‌های دنیوی
-	P3,P7,P13,P19	به‌کارگیری مدیران به توصیه‌های ائمه اطهار(ع) در کار و سازمان متبوع خود
-	P1,P8,P11,P14,P15,P17	فراهم کردن شرایط لازم برای به‌کارگیری نیروی انسانی وفادار به نظام و انقلاب در سازمان‌های ورزشی و به تعالی رساندن آنها
-	P2,P4,P9,P10,P13	توجه‌داشتن مدیران ورزشی به آرمان‌های نظام و انقلاب در امور کارها
-	P1,P5,P6,P11,P16,P17,P19	مراقبت مدیران از نفوذ دشمن در درون مجموعه‌های ورزشی و ورزشکاران به‌کارگیری افراد متخصص در امور بین‌الملل و متعهد به آرمان‌های جمهوری اسلامی در بخش بین‌الملل وزارت ورزش و جوانان و کمیته ملی المپیک
R2	P3,P4,P7,P9,P14	اشتراک ظرفیت‌ها و دیپلماسی
R13,R14	P2,P6,P14,P18	ورزشی بین کشورها موجب تقویت ارتباطات بین‌المللی و سیاسی می‌شود
-	P1,P4,P5,P8,P10,P12,P17	توجه جامعه ورزش به عمق راهبردی و پشتیبانی از جبهه مقاومت در روابط ورزشی خود با کشورهای منطقه و جهانی شناخته‌شدن ورزش ایران در میادین
R4	P3,P5,P8,P11,P12,P13,P15,P16	بین‌المللی با استکبارستیزی و مبارزه با رفتارهای دور از شان انسانیت

طراحی الگو بر مبنای بیانیه گام دوم انقلاب در تربیت بدنی و ورزش جمهوری اسلامی ایران

R1,R6 ,R9	P1,P2,P7,P9,P14,P18	ایجاد فضای دوستانه و غیر خصمانه در روابط بین الملل ورزشی بجز رژیم غاصب صهیونیستی
R18	P5,P12,P14,P16,P17	نقش آفرینی دیپلماسی ورزشی در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران
R18,R19	P2,P10,P13,P15,P18,P19	تعامل پویا و هدفمند با مجامع معتبر بین المللی ورزشی برای پیشبرد اهداف عالی نظام
-	P1,P2,P8,P16	رایزنی با کشورها و فدراسیون های جهانی برای گرفتن کرسی های بیشتر در مجامع و فدراسیون های بین المللی ورزشی برای تاثیرگذاری بیشتر حمایت و رایزنی دیپلماسی مدیران
R118,R131 ,R133,	P4,P6,P7,P10,P11,P13,P16,P19	عالی کشور برای توسعه ورزش در سطح بین المللی
-	P2,P3,P12,P13,P14,P15,P18	ایجاد میز خدمت در وزارت ورزش و جوانان در زمینه روابط ورزشی با مجامع بین المللی
R2,R15 ,R17	P2,P5,P8,P11,P12,P16,P18	توانمند کردن مهارت کارکنان بخش بین الملل جهت ایجاد ارتباط بهتر با مجامع بین المللی
	P1,P3,P9,P10,P15,P17	در نظر داشتن سه شاخص عزت، حکمت و مصلحت در روابط بین المللی ورزشی
R18	P4,P5,P7,P14,P15	همراه شدن با تحولات بین المللی در ورزش برای توسعه ورزش کشور
R17,R19	P2,P8,P9,P19	دیپلماسی ورزشی در جهت تقویت ورزش و دیپلماسی عمومی کشور

-	P1,P6,P7,P10,P12,P13,P17,P18	دیپلماسی ورزشی کم‌هزینه و جذاب‌تر نسبت به سایر دیپلماسی‌ها
R9	P3,P4,P6,P9,P14,P15	ترویج صلح و جلوگیری از جنگ در بین کشورها با دیپلماسی ورزشی قوی نهایت استفاده از موقعیت ژئوپولوتیکی
-	P5,P7,P9,P11,P13,P16,P18	و قدرت جمهوری اسلامی ایران در منطقه در امور ورزش
-	P1,P3,P6,P10,P12,P19	رو به‌رو نشدن با ورزشکاران رژیم صهیونیستی کودک‌کش به‌عنوان یک اشغالگر در میداين ورزشی
R2,R15,R17	P1,P2,P5,P8,P13,P15,P16,P18	آموزش رایزنان فرهنگی سفارتخانه‌های کشور در زمینه مباحث و مسائل دیپلماسی ورزشی
-	P3,P6,P7,P9,P12,P14,P17	تشکیل شورای قوی و هماهنگ در بخش بین‌المللی بین وزارت ورزش و جوانان، کمیته ملی المپیک و فدراسیون‌ها برای پیشبرد اهداف عالی نظام در مجامع بین‌المللی
R2,R15,R17	P1,P4,P10,P11,P19	دیپلماسی کشور در جهت کمک به تحقق اهداف ورزش در عرصه‌های بین‌المللی
-	P3,P7,P13,P19	شناسایی دشمن واقعی و غافلگیرنشدن و آماده بودن برای جنگ ترکیبی و شناختی و مرزبندی با آن‌ها در ورزش

در جدول ۲ مضامین فراگیر، مضامین سازمان‌دهنده و مضامین پایه مطابق با نتایج به‌دست آمده از ۱۹ مصاحبه که با حرف (P) مشخص شده و ۲۲ مقاله علمی- پژوهشی داخلی و خارجی که با حرف (R) مشخص شده آمده است. جدول ۳، یافته‌های پژوهش را به صورت خلاصه نشان می‌دهد:

جدول ۳: مضامین فراگیر و مضامین سازمان‌دهنده حاصل از مصاحبه‌ها

طراحی الگو بر مبنای بیانیه گام دوم انقلاب در تربیت بدنی و ورزش جمهوری اسلامی ایران

ردیف	مضامین سازمان‌دهنده	مضامین فراگیر
۱	نظام اسلامی	
۲	روحیه انقلابی	
۳	افتخارگرایی	عزت ملی، روابط خارجی و مرزبندی با دشمن
۴	مدیریت جهادی	
۵	روابط بین‌المللی	

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر، ارائه الگوی عزت ملی، روابط خارجی و مرزبندی با دشمن در بیانیه گام دوم انقلاب در تربیت بدنی و ورزش جمهوری اسلامی ایران است. نتایج تحقیق نشان داد عوامل موثر شامل نظام انقلابی، روحیه انقلابی، افتخارگرایی، مدیریت جهادی و روابط بین‌المللی می‌باشد. یافته‌های تحقیق حاضر با نتایج پژوهش‌های زیر همخوان بوده است:

رحمانی و همکاران (۱۴۰۱) در تحقیقی با عنوان «خوانش هویت ملی در پرتو بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی»، مسئله بیانیه گام دوم انقلاب را حمایت و حراست از دستاوردهای گذشته هویت ملی و قابلیت به فعلیت رساندن ظرفیت مؤلفه‌های جدید هویت ملی دانسته‌اند.

احمدپور و همکاران در سال ۱۴۰۱ در مقاله خود با عنوان «شناسایی به‌کارگیری هویت ملی در سیاست‌گذاری ورزش ایران» بیان داشتند که پیوند میان ورزش مدرن و ملی‌گرایی از آغاز تکوین این دو پدیده برقرار و قابل پیگیری است. مفاهیم کلیدی همچون: غرور ملی، تداوم هنجارهای اجتماعی-جنسیتی، تحکیم ایدئولوژی و تبلیغات سیاسی نشان می‌دهد که موضوع هویت در ورزش به مثابه فرآیندی برای تولید و دگردیسی انگاره‌های هویتی در قالب اصطلاحاتی نظیر «ملی‌گرایی ورزشی» و یا «میهن‌پرستی ورزشی» به کار گرفته شده است. ورزش از یک سو، همواره بستری برای ساخت، گسترش، مشروعیت‌یابی و نفوذ ملیت و فرهنگ ملی بوده است و از سوی دیگر، این دولت‌ها و جنبش‌های هویت‌طلب بودند که به تقویت، گسترش و نفوذ ورزش مدرن کمک کردند. ورزش علاوه بر فعالیت جسمی، فرآیندی برای دگردیسی و تولید انگاره‌های هویتی است.

بقایی سربابی و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهشی با عنوان «ارتباط عملکرد ورزشی تیم‌های ملی با هویت ملی دانشجویان» نشان دادند که اولاً، موفقیت یا شکست ورزش ملی در هر حالتی به ترتیب موجب تقویت یا تضعیف هویت ملی می‌شود؛ ثانیاً، تقویت یا تضعیف مضاعف هویت ملی بستگی به چارچوب تفسیری مسلط از عملکرد ورزش ملی دارد؛ به‌طوری‌که موفقیت‌ها یا شکست‌های دور از انتظار ورزش ملی بیش از موفقیت‌ها یا شکست‌های قابل‌انتظار زمینه تقویت یا تضعیف هویت ملی را فراهم می‌کنند. بنابراین مبحث هویت ملی ازجمله مسائل و ابعاد مهم در زندگی اجتماعی است که می‌تواند به‌طور مستقیم تحت تأثیر عملکرد ورزشی تیم‌های ملی دچار تغییر گردد. مهتاب و همکاران (۱۳۹۸) در تحقیقی با عنوان «نقش فعالیت‌های ورزشی و هنری در غرور ملی با ارائه مدل مفهومی» بیان داشتند که مدل جامع غرور ملی نشان می‌دهد فعالیت‌های ورزشی و هنری متأثر از سه دسته از شرایط علی، زمینه‌ای

و مداخله‌گر است که از بُعد شرایط علی مؤلفه‌هایی همچون نیاز جامعه به فعالیت‌های ورزشی و سینمایی، ضعف در برنامه‌ریزی فعالیت‌های ورزشی و سینمایی، موفقیت‌های کشورهای هم جوار در سینما و ورزش، ضعف دستاوردهای ورزشی و سینمایی، سرخوردگی ورزشی و... نیاز به شناخته‌شدن در عرصه‌های بین‌المللی، شرایطی هستند که توجه به غرور ملی ناشی از فعالیت‌های ورزشی و سینمایی را برای جامعه لازم و ضروری می‌نمایند. خطیبی و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهشی با عنوان «نقش ورزش در ارتقای حس وطن‌پرستی»، چهار عامل را شناسایی کردند: حضور، عملکرد، جو و برگزاری رویدادهای ورزشی که از آن میان، جو پیرامون رویدادهای ورزشی نقش پررنگ‌تری داشت. یافته‌های این تحقیق بیانگر ظرفیت اجتماعی ورزش است که در صورت مدیریت صحیح می‌تواند دستاوردهای ارزشمندی برای کشور به همراه داشته باشد. احمدپور و همکاران (۱۳۹۶) در تحقیقی با عنوان «مدل‌سازی نقش ورزش در فرآیند شکل‌گیری هویت ملی» به ارائه عوامل زمینه‌ای همسو و دخیل در ساختار مذکور و یک مدل نظری از رابطه هویت ملی و ورزش پرداختند. نتیجه این تحقیق نشان داد که ورزش می‌تواند همبستگی ملی را تقویت کند و با ایجاد غرور ملی و گره‌زدن علایق گروه‌های مختلف جامعه باعث همبستگی و وفاق در داخل کشور و قدرت‌نمایی در عرصه بین‌الملل شود. فدایی ده چشمه و همکاران (۱۳۹۵) در پژوهشی با عنوان «ارائه مدل غرور ملی با تأکید بر جایگاه ورزش» نشان دادند که غرور ملی در قالب هفت عامل غرور فرهنگی و ادبی، غرور ناشی از تاریخ و تمدن، غرور نظامی، غرور سیاسی، غرور علمی، غرور اقتصادی و غرور ورزشی قابل شناسایی است.

بدین ترتیب، با وجود حاکمیت مردم‌سالاری دینی در ورزش کشور باید به تحقق حکمرانی عالمانه در فدراسیون‌های ورزشی با محوریت تنظیم روابط عزتمندانه نیز توجه گردد. دستگاه دیپلماسی ورزشی باید با قدرت از موازین انقلاب اسلامی در جوامع ورزشی دفاع کند، چرا که ورزش میدان تمرکز بر روی منافع ملی و ورزشکاران نمایندگان غیرت ایرانی هستند. بی تردید، ورزش قهرمانی موجب همبستگی و عزت ملی و ورزش همگانی موجب نشاط اجتماعی می‌گردد. در نتیجه با ایجاد ساختاری برای پیوند ورزش با آیین‌ها و حماسه‌ها باید از آن به عنوان فضایی برای صلابت، قدرت، استواری، شجاعت، تلاش مستمر و امیدواری ورزشکاران سود جست. ورزش و میادین ورزشی، عرصه مخابره عزت، اقتدار و صلابت ملی به جهان می‌باشد. در نتیجه در اعزام ورزشکاران به صحنه‌های بین‌المللی باید برای ترویج نظام انقلاب اسلامی دقت لازم انجام گیرد، چرا که این میادین جایگاهی برای ترویج ارزش‌ها و شعائر انقلاب اسلامی در بستر فعالیت‌ها و برنامه‌های ورزشی هستند. توانمندسازی و طراحی برنامه‌های آموزشی با محوریت بصیرت‌افزایی، تقویت فرهنگ اسلامی، روحیه انقلابی و جهادی در بین مدیران، مربیان و ورزشکاران از وظایف مسئولان می‌باشد. ورزش بازوی توانمند و تاثیرگذار با رویکرد توسعه و ترویج هویت اسلامی ایرانی و معرفی و صیانت از هویت فرهنگی، روحیه انقلابی و میراث ملی در رویدادهای بین‌المللی ورزشی است. استفاده ورزشکاران از ظرفیت معنوی هشت سال دفاع مقدس در میادین ورزشی از جمله مواردی است که وظیفه هر ورزشکار می‌باشد. مسابقات ورزشی، جایگاهی برای نشان‌دادن ایثار، خلوص، فداکاری و عشق به اسلام و ملت ایران توسط ورزشکاران است. در کنار ورزشکاران، استفاده از مدیران ورزشی با روحیه انقلابی و جهادی جهت صیانت از منافع ملی کشور در مجامع بین‌المللی هم حیاتی و مهم می‌باشد. تاکنون با بالا بردن تحلیل سیاسی ورزشکاران در مورد جنایات دنیای استکبار و ایجاد ساختار برای تقویت روحیه برادری، ایثار و شهادت در بین ورزشکاران گام با ارزشی در اجرای گام دوم انقلاب در ورزش برداشته شده است. فراهم کردن شرایط برای حضور فعال ورزشکاران در زنده نگهداشتن مسئله فلسطین هم نباید از قلم بیفتد. فراهم کردن شرایط برای فدراسیون‌های

طراحی الگو بر مبنای بیانیه گام دوم انقلاب در تربیت بدنی و ورزش جمهوری اسلامی ایران

ورزشی جهت افتخارآفرینی بیشتر و جذب مشارکت نوجوانان و جوانان در کنار تقویت حضور، مشارکت و پشتیبانی تماشاگران از ورزشکاران و تیم‌های ورزشی در میادین داخلی و بین‌المللی با استفاده از تبلیغات گسترده در رسانه‌های گروهی و اجتماعی نیز حائز اهمیت است تا بتوانیم با برنامه‌ریزی از تأثیرگذاری اساسی در ورزش منطقه و جهان برخوردار شویم. افتخارآفرینی بیشتر در عرصه‌های بین‌المللی فقط و فقط با ایجاد وحدت و کنار نهادن اختلافات و مهرورزی در بین جامعه ورزش امکان‌پذیر است. وحدت و یکپارچگی جامعه ورزش در مقابل حریفان برای افتخارآفرینی بیشتر از جمله مواردی است که باید به آن دقت گردد. ترویج روحیه ایثارگری و جوانمردی شهدا و الگو قراردادن صفات اخلاقی آنها در مدیران ورزشی و ورزشکاران کشور و تبدیل ظرفیت‌ها به مؤلفه‌های قدرت در عرصه ملی و بین‌المللی ورزش بسیار با ارزش است. مسئولان ورزش کشور باید با آماده و تاب‌آور کردن ورزشکاران در برابر توطئه و خباثت دشمنان در عرصه مسابقات بین‌المللی، از تمام ظرفیت‌های حوزه ورزش برای پیشبرد اهداف عالی نظام بهره گیرند. مدیران به رابطه بین تصمیمات و نتایج آنها و فرار نکردن از مسئولیت و پاسخگویی اهمیت بدهند تا پیوند عاطفی و اعتماد متقابل ورزشکاران با مدیران شکل گیرد. توجه و اولویت‌دهی به نیازهای ورزشکاران، اولین هدف مدیران جهادی باید باشد. در کنار این موضوع، انتخاب مدیران ورزشی جهادی و انقلابی که از حمایت مسئولان و تماشاگران برخوردارند و دیپلماسی ورزشی قوی موجب تقویت ارتباطات بین‌المللی، سیاسی و اشتراک ظرفیت‌های ورزشی بین کشورها می‌گردد. آموزش راینزان فرهنگی سفارتخانه‌های کشور در زمینه مباحث و مسائل دیپلماسی ورزش و شناخته‌شدن ورزش ایران در میادین بین‌المللی با استکبار ستیزی و مبارزه با رفتارهای دور از شان انسانیت، از شاخص‌های مردم کشور ما می‌باشد. تعامل پویا و هدفمند با مجامع معتبر بین‌المللی ورزشی برای پیشبرد اهداف نظام و راینزی با کشورها و فدراسیون‌های جهانی برای گرفتن کرسی‌های بیشتر در مجامع و فدراسیون‌های بین‌المللی ورزشی برای تأثیرگذاری بیشتر از وظایف مسئولان ورزشی است. ایجاد میز خدمت در وزارت ورزش و جوانان در زمینه روابط ورزشی با مجامع بین‌المللی و توانمندسازی و ارتقای مهارت‌های کارکنان بخش بین‌الملل جهت ایجاد ارتباط بهتر با مجامع بین‌المللی از جمله اهداف بیانیه گام دوم انقلاب است. یک ورزشکار انقلابی از رو به‌رو شدن با ورزشکاران رژیم صهیونیستی کودک‌کش به عنوان یک اشغالگر در میادین ورزشی اجتناب می‌کند و با شناسایی دشمن واقعی، هیچ وقت غافلگیر نمی‌شود و مرزبندی با آنها را در ورزش خود مشخص می‌نماید. چنانچه دستگاه دیپلماسی با قدرت تمام در مقابل قدرت‌های بزرگ بایستد، ورزش نیز میدان تمرکز بر روی منافع ملی و ورزشکاران هم‌نمایندگان غیرت ایرانی می‌گردند. ورزش قهرمانی موجب همبستگی و عزت ملی و ورزش همگانی موجب نشاط اجتماعی و تقویت روحیه وحدت و همبستگی در جامعه می‌گردد. ورزش عرصه مخابره عزت، اقتدار و صلابت ملی به جهان است. ترویج ارزش‌ها و شعائر انقلاب اسلامی در بستر فعالیت‌ها و برنامه‌های ورزشی، نهادینه‌سازی ارزش‌ها و نمادهای ملی و انقلابی در فعالیت‌های ورزشی در کنار توانمندسازی و طراحی برنامه‌های آموزشی با محوریت بصیرت‌افزایی، تقویت فرهنگ انقلابی و روحیه جهادی در مدیران و مربیان ورزشی از جمله وظایف مسئولان ورزشی کشور می‌باشد. رشد مشارکت بالای زنان در عرصه‌های ورزشی بین‌الملل با حجاب و عفاف اسلامی از جمله افتخارات جمهوری اسلامی است. نقش‌آفرینی دیپلماسی ورزشی در سیاست خارجی دولت‌ها و تعامل پویا و هدفمند با مجامع معتبر بین‌المللی ورزشی باید از اهداف جامعه ورزش کشور باشد. با توجه به نتایج تحقیق پیشنهاد می‌گردد الگوسازی ورزش ایران در میادین بین‌المللی به عنوان کشور استکبارستیز و مبارز با رفتارهای دور از شان انسانیت انجام شود. معرفی راینزان فرهنگی و ورزشی در سفارتخانه‌های ایران و آموزش آنان

در زمینه مباحث و مسائل دیپلماسی ورزش پیگیری گردد. توانمندسازی و طراحی برنامه‌های آموزشی با محوریت بصیرت‌افزایی، تقویت فرهنگ انقلابی و روحیه جهادی در مدیران و مربیان ورزشی توسط دستگاه‌های فرهنگی صورت پذیرد و ارزش‌ها و نمادهای فرهنگ اسلامی، انقلابی و ملی در سازمان‌های ورزشی و رویدادهای ورزشی نهادینه گردد.

منابع

- احمدپور، آیرین؛ رجبی نوش‌آبادی، حسین؛ خبیری، محمد و جلالی فراهانی، مجید. (۱۴۰۱). «شناسایی به‌کارگیری هویت ملی در سیاست‌گذاری ورزش ایران». ماهنامه جامعه‌شناسی سیاسی ایران. ۸۵(۸)، صص ۱۳۲۲-۱۳۳۹.
- بقایی سرابی، جواد؛ قدیمی، بهرام و سهیلی، بهزاد. (۱۳۹۹). «ارتباط عملکرد ورزشی تیم‌های ملی با هویت ملی دانشجویان». جامعه‌شناسی سبک زندگی. ۶(۱۵)، صص ۲۷-۵۹.
- نقی پورگیوی، بهنام؛ کارگر، غلامعلی؛ کشکر، سارا و هنری، حبیب. (۱۳۹۷). «معیارهای حقوقی، زمینه‌ای و حاکمیتی سیاست‌گذاری تبلیغات صحنه‌گذاری چهره‌های ورزشی ایران». پژوهش در ورزش تربیتی. ۸(۲۰)، صص ۵۱-۷۲.
- پورعباسی، عطااله؛ امامی رضوی، سیدحسن؛ خیری، زهرا؛ نقوی‌الحسینی، سلماز سادات و لاریجانی، باقر. (۱۳۹۸). «تبیین جایگاه بیانیه گام دوم انقلاب در اسناد سیاستی جمهوری اسلامی ایران و الگوی پیاده‌سازی مفاهیم آن در نظام آموزش عالی سلامت». طب و تزکیه. ۲۸(۳)، صص ۱-۱۰.
- جرفی، عبدالعزیز و رسولی، آناهیتا. (۱۳۹۳). «جهانی‌شدن ورزش و تأثیر آن بر سیاست خارجی ایران». فصل‌نامه علوم سیاسی. سال ۱، شماره ۱، صص ۱۸۵-۱۹۶.
- دوستی، آرش؛ صابونچی، رضا و شریعتی فیض‌آبادی، مهدی. (۱۳۹۸). «تحلیل تمانیک دیپلماسی ورزش در توسعه روابط بین‌الملل». رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی. ۷(۲۷)، صص ۱۳۱-۱۴۶.
- شاه‌رضایی، فاطمه و شیرزادی، رضا. (۱۳۹۵). «نقش ورزش در گسترش مناسبات بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۲-۱۳۷۶)». مطالعات راهبردی ورزش و جوانان. ۱۵(۳۲)، صص ۳۵-۶۰.
- شریعتی، مهدی و گودرزی، محمود. (۱۳۹۶). «مدل‌سازی ساختاری SEM مؤلفه‌های دیپلماسی ورزش در توسعه روابط بین‌الملل جمهوری اسلامی ایران». رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی. ۵(۱۶)، صص ۱۰۴-۸۹.
- شرفی، هادی. (۱۳۹۸). «تأثیر سازمان‌های غیردولتی بین‌المللی بر نقش ورزش در ایجاد صلح جهانی». مطالعات تطبیقی حقوق بشر. ۴(۲)، صص ۱۳۱-۱۵۵.
- کشاورز، لقمان؛ فراهانی، ابوالفضل و بهرامی پور، بهرام. (۱۳۹۷). «تحلیل عوامل موثر بر کسب کرسی‌های بین‌المللی ورزش توسط نمایندگان ایران». مدیریت و توسعه ورزش. ۷(۴)، صص ۲-۱۵.
- خطیبی، امین. مرعشیان، سیدحسین و ویسیا، اسماعیل. (۱۳۹۸). «نقش ورزش در ارتقای حس وطن‌پرستی». مطالعات راهبردی ورزش و جوانان. ۱۸(۴۶)، صص ۷۹-۹۸.
- چرنوشنکو، داوید. (۱۳۹۴). «مدیریت پایدار ورزش. مهری آذری. تهران: کمیته ملی المپیک»
- رحمانی، مریم؛ خواجه سروی، غلامرضا و مرادی، عباس. (۱۴۰۱). «خوانش هویت ملی در پرتو بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی». ماهنامه جامعه‌شناسی سیاسی ایران. ۱۱(۱)، صص ۱۸۷۳-۱۸۸۸.
- رجائی مدرس، محمدعلی. (۱۳۸۵). «بررسی قابلیت‌ها و پتانسیل‌های توریسم ورزشی تبت ایران و تأثیر آن بر توسعه شهرها». اولین همایش ملی شهر و ورزش. تهران. <https://civilica.com/doc/8596>

طراحی الگو بر مبنای بیانیه گام دوم انقلاب در تربیت بدنی و ورزش جمهوری اسلامی ایران

- طاهری نامقی، آرمان و دوستی پاشاکلاپی، مرتضی. (۱۴۰۰). «تحلیل سیر تاریخی دیپلماسی بین‌المللی ورزش ایران در دوره پهلوی دوم». فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۲۲(۸۸)، صص ۱۲۱-۱۴۲.
- فدایی ده چشمه، معصومه؛ عیدی، حسین و عباسی، همایون. (۱۳۹۵). «ارائه مدل غرور ملی با تأکید بر جایگاه ورزش». نشریه مدیریت ورزشی. ۸(۲)، صص ۲۳۵-۲۴۹.
- قاسمی، حمید؛ پورکیانی، محمد و صباغ نوین، مهناز. (۱۳۹۷). «مقایسه وضعیت روابط بین‌الملل فدراسیون ملی ورزش دانشگاهی ایران با کشورهای منتخب». مدیریت ارتباطات در رسانه‌های ورزشی. ۵(۴)، صص ۸۹-۱۰۰.
- عیدی، حسین؛ عباسی، همایون و فدایی، معصومه. (۱۳۹۳). «هنجاریابی ابزار غرور ملی با تأکید بر جایگاه ورزش». مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش. ۱(۳).
- مصطفی پور، مصطفی؛ یکتایار، مظفر؛ خدامرادپور، مژگان و اللهمرادی، میثم. (۱۴۰۲). «بررسی راهبردها و پیامدها بر بهبود همکاری فدراسیون فوتبال در روابط بین‌الملل». <https://civilica.com/doc/1820731>
- محمدحسن، فهیمه؛ هنری، حبیب؛ فراهانی، ابوالفضل؛ صفائیا، علی محمد و باقریان، محسن. (۱۴۰۱). «تدوین الگوی توسعه روابط بین‌الملل از طریق ورزش». مطالعات راهبردی ورزش و جوانان. ۲۱(۵۷)، صص ۱۴۹-۱۷۲.
- مختاری، سودابه و کشیشیان سیرکی، گارینه. (۱۴۰۱). «تأثیر قدرت نرم دیپلماسی ورزشی بر روابط ایران و آمریکا (مطالعه موردی: دیپلماسی کشتی (۱۹۹۸-۲۰۱۳))». تحقیقات سیاسی و بین‌المللی. ۱۴(۵۱)، صص ۸۳-۹۳.
- مهتاب، نوید؛ غفوری، فرزاد؛ سحابی، جلیل و یکتایار، مظفر. (۱۳۹۸). «نقش فعالیت‌های ورزشی و هنری در غرور ملی با ارائه مدل مفهومی». مطالعات ملی. ۲۰(۴)، (پیاپی ۸۰)، صص ۵۱-۷۱.
- هادیان، ناصر و کریمی، امیر هوشنگ. (۱۴۰۰). «قدرت نرم ورزش در خدمت اهداف ژئوپلیتیکی سیاست خارجی (مطالعه موردی: چین)». فصل‌نامه بین‌المللی ژئوپلیتیک. ۱۷(۶۲)، صص ۱۸۲-۲۰۲.
- ناظمی، مازیار و شریعتی فیض‌آبادی، مهدی. (۱۳۹۶). «طراحی مفاهیم فرهنگ صلح‌ساز ورزش در توسعه روابط بین‌الملل (مطالعه موردی: طرح ویو «جهان‌عاری از خشونت و افراطی‌گری»». ریاست جمهوری ایران. <https://civilica.com/doc/1229001>
- Bloyce, D. and Smith, A. (2019). *Sport Policy and Development. An introduction*. Oxon: Routledge
- Grix, J. (2013). "Sport politics and the Olympics". *Political Studies Review*, 11(1), 15-25. 71.
- Murray, S. (2018). "Mapping the relationship between international sport and diplomacy". *Sport in Society*, 17(9), 1098-1118.